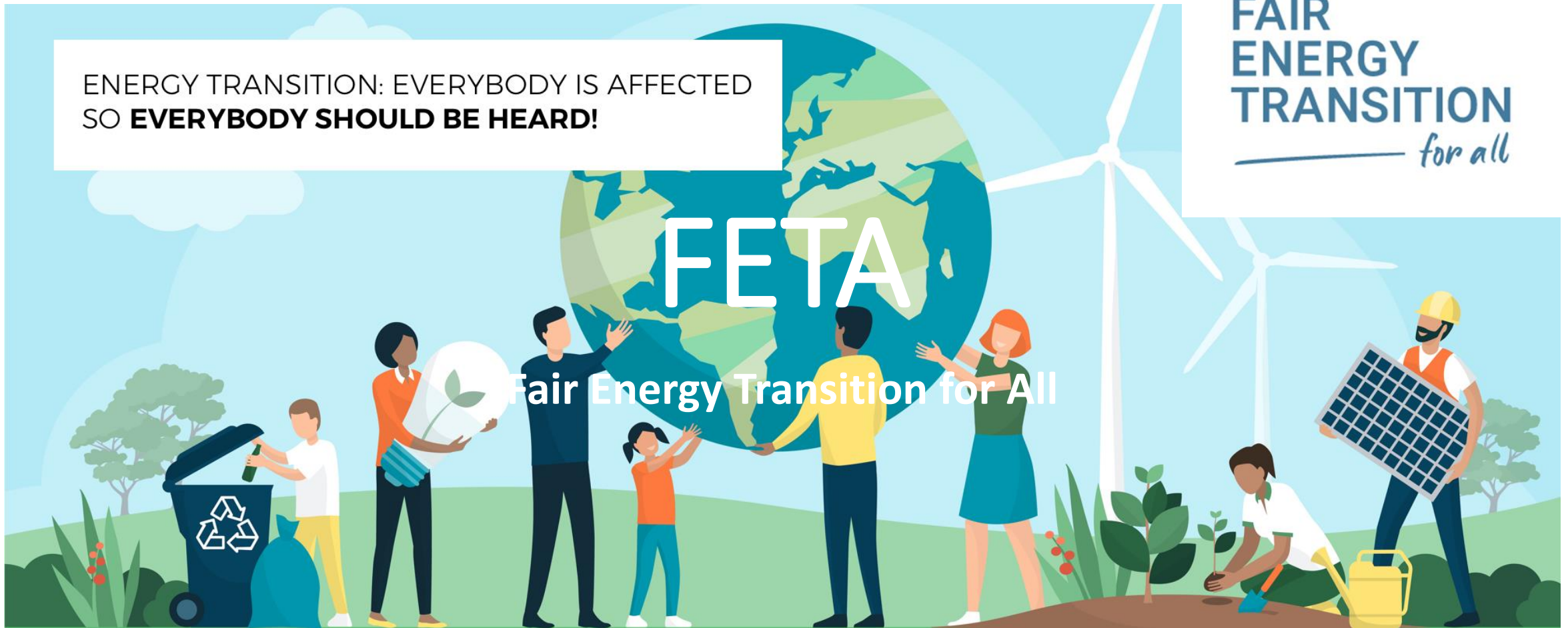

ENERGY TRANSITION: EVERYBODY IS AFFECTED
SO **EVERYBODY SHOULD BE HEARD!**

**FAIR
ENERGY
TRANSITION**
for all

FETA

Fair Energy Transition for All

Ledelse

Et konsortium af europæiske fonde hvor King Baudouin er koordinator

Network of European Foundations står for daglig ledelse og administration

Fair Energy Transition for All - FETA

- Projekt udført i 9 europæiske lande
- Den grønne omstilling skal forankres bredt i befolkningen, hvis den skal lykkes
- Uligheden stiger – hvis den grønne omstillingen medvirker til dette vil den møde modstand
- Formål: at udarbejde politiske anbefalinger, der fremmer social retfærdighed i den grønne energiomstilling

På baggrund af

- Interviews med 1000 økonomisk/socialt udsatte og uhørte stemmer i en debat om den grønne energi omstilling
- 200 eksperter på nationalt og europæisk niveau har været involveret

Metode – sådan arbejdede vi i Danmark

Projektet i har været opdelt i 3 trin:

1. Borgerinddragelse med **97 deltagere i 10 fokusgruppeinterview** i efteråret 2021
2. **Ekspertmøder** med 10 danske eksperter over 3 møder i vinteren 2022. Udkast til politiske anbefalinger
3. **Borgerkonsultation.** Borgerne blev inddraget igen på et Borgerforum (København, juni 2022), hvor 16 borgere reviderede og prioriterede de forslåede politiske anbefalinger

Fokusgrupper – hvem interviewede vi?

1. Folk fra landdistrikter, via Landdistrikternes Fællesråd
2. Beboere i socialt boligbyggeri, Amager
3. Unge mennesker, højskole i Ry
4. Personer med fysisk handicap, Handicaprådet Furesø
5. Personer med anden etnisk baggrund end dansk, sprogskole Glostrup
6. Udsatte med baggrund i kriminalitet, misbrug, hjemløshed, Recovery bulls, Esbjerg
7. Ældre mennesker, Frederikssund
8. Hjemløse og generelt udsatte, Udsatterådet Svendborg
9. Vindmøllekritikere (NIMBY), Brande
10. Beboere i socialt boligbyggeri, Nørrebro

FETA Resultater

- FETA-projektet viser, at de udsatte borgere ikke bare kan men også vil inddrages i den grønne omstilling
- Borgerne har et ønske om, at staten tager **styring** på den grønne omstilling
- Men borgerne ønsker samtidig, at **løsninger og tiltag** forankres bredt og lokalt i kommunerne, lokale foreninger, organisationer og naboskaber
- Borgerne peger på, at det er vigtigt at have fokus på **ansvar og medansvar** –også for udsatte borgere og grupper af resourcesvage
- Borgerne har en forventning om, at hvis vi **lytter** til de udsatte, når vi designer og implementerer grønne tiltag, så har den grønne omstilling ikke bare en større sandsynlighed for at lykkes; så bereder den også vejen for et mere inkluderende og mere retfærdigt samfund

4 temaer og 19 anbefalinger

1. Energiomstilling

- Udgangspunkt: hvor mange VE-anlæg har vi *brug for* overordnet, og hvor skal de så stå
- Lokal borgerinddragelse tidligt i processen i forbindelse med etablering af vedvarende energianlæg
- Kompensation og lokalt medejerskab for at sikre velvilje og engagement i etableringen af f.eks. store vindmøller
- Støtte til f.eks. andelskooperativer, så de økonomisk dårligst stillede borgere også får mulighed for at være med

2. Forbedringer i forhold til energiforbrug i husholdningerne

- Adgang til billige, energieffektive boliger
- Viden om energiforbrug
- Støtte til renovering af ikke- energieffektive huse, så dårligst stillede boligejere i områder, hvor det kan være svært at tage lån i huset, får råd til at investere i en mere energieffektiv husholdning
- Statslig støtte til energiinvesteringer fremfor uddeling af varmechecks
- Den grønne omstilling må samlet set ikke pålægge de udsatte borgeres allerede pressede husholdninger yderligere byrder

3. Samtænkning på transportområdet

- Investeringer i kollektiv transport og f.eks. delebilsordninger
- Fordeling af investeringerne, så den kollektive transportinfrastruktur styrkes på landet og uden for de store byer
- Fokus på at nedbringe antallet af biler i de store byer
- Reduktion i privatbilisme på landet bør afvente realistiske og økonomisk tilgængelige alternativer
- Bedre og billigere toginfrastruktur i Europa

4. Nye fortællinger om det gode klimaliv

- Der er behov for nye fortællinger om et fremtidigt godt klimaliv – også for de mest udsatte
- Mere tværfaglig undervisning i klima og grøn omstilling i skolen - et løft af erhvervsuddannelserne
- Et BNP-mål, der rækker ud over det økonomiske men også omfatter klima, trivsel og social lighed
- Den grønne omstilling bør blive et middel til at skabe større sammenhængskraft i samfundet

Europæiske resultater

- Medejerskab og kollektive løsninger
- Økonomisk omfordeling med fokuseret indsats på yderpolerne
- Energi skal være et offentligt gode, som vand og sundhed
- Forbrug: Socialt fokuseret CO2 beskatning af produkter
- Citizen assemblies

“The European Union must break with a cycle of permacrisis. Governments at all levels across the EU should commit to a wellbeing economy – one where policymaking targets the well-being and resilience of people, today and in future generations, and of their environment. Fairness – and the ability to integrate it fully into energy transition strategies – will be the key determinant of the success or failure of Europe’s green transition.”